

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Кафедра «Охорона праці та безпека життєдіяльності»

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан містобудівельного факультету

(Рищенко Т.Д.)

“ 29 ” 12 2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

галузі знань 0601 «Будівництво та архітектура»

напряму 6.060101 «Будівництво»

спеціальності:

7.06010101, 8.06010101 «Промислове та цивільне будівництво»,

7.06010103, 8.06010103 «Міське будівництво та господарство»

факультет Містобудівельний

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма «Основи охорони праці» для студентів за напрямом підготовки
6.060101 «Будівництво»

Розробник: к.т.н. асистент Скрипник О.С.

Робочу програму схвалено **на засіданні** кафедри «Охорона праці та безпека життєдіяльності»

Протокол від "20" вересня 2014 року № 5

Завідувач кафедри (Хворост М.В.)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по
ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. №46-01.

Методист НМВ (підпис) (" 12 " 12 2014 р.
(ПІБ)

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова , 2014 рік

© Скрипник О.С. , 2014 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 1	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		1-й (5)	2-й (6)
		Семестр	
		1-й (9)	3-й (11)
Загальна кількість годин – 36	Галузь знань 0601 «Будівництво та архітектура» Напрямок підготовки 6.060101 «Будівництво»	Лекції:	
Модулів – 1		8 год.	4 год.
		Практичні:	
Змістових модулів (ЗМ) – 2		9 год.	2 год.
		Лабораторні:	
Тижневих годин для ден- ної форми навчання: аудиторних – 0,9 самостійної роботи студе- нта – 1,0	Спеціальність : 7.06010103, 8.06010103 «Міське будівництво та господарство» 7.06010101, 8.06010101 «Промислове та цивільне буді- вництво» Освітньо-кваліфікаційний рі- вень: спеціаліст, магістр	Самостійна робота:	
		19 год.	30 год.
		Індивідуальні завдання:	
		0 год.	9 год.
		Вид контролю:	
Індивідуальне завдання (ІЗ)		екзамен	екзамен
Контрольна робота (заочна форма навчання)		екзамен	екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 0,9

для заочної форми навчання – 0,2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців (спеціалістів та магістрів) умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у будівельній галузі.

Основним завданням вивчення дисципліни «Охорона праці в галузі» є забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах будівельної галузі господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні поняття в галузі охорони праці;
- основні законодавчі та нормативно – правові акти про охорону праці в галузі будівництва;
- організацію охорони праці в будівельних установах;
- гігієнічну класифікацію умов праці;
- санітарно-гігієнічні вимоги до виробничих приміщень;
- засоби і методи забезпечення оптимальних умов праці;
- систему заходів безпечної експлуатації електроустановок;
- основні поняття пожежної безпеки;
- організацію робіт з пожежної профілактики в будівництві.

вміти:

- визначати вимоги законодавчих і нормативних актів з охорони праці;
- організовувати навчання, інструктажі з охорони праці зі співробітниками;
- організовувати розслідування нещасних випадків на виробництві;
- організовувати роботу служби охорони праці на будівельних підприємствах;
- вести документацію та оцінювати ефективність роботи з охорони праці;
- оцінювати санітарно-гігієнічні умови праці в виробничих приміщеннях;
- розробляти заходи до поліпшення стану виробничого середовища та зниження напруженості праці;
- оцінювати безпечність обладнання та робочих місць за окремими чинниками;
- визначати напрями та заходи щодо профілактики та попередження травматизму під час виробничого процесу;
- визначати фактори пожежної небезпеки;
- визначати вимоги щодо обладнання навчальних приміщень засобами гасіння пожеж та автоматичної пожежної сигналізації.

мати компетентності

у науково-дослідній діяльності:

- готовність застосовувати сучасні методи дослідження і аналізу ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах;
- здатність поставити завдання та організувати наукові дослідження з визначення професійних, виробничих ризиків, загроз на робочих місцях.

у технологічній діяльності:

- обґрунтування і розробка безпечних технологій (в галузі діяльності);
- участь у проведенні розслідування нещасних випадків, аварій та професійних захворювань;
- розробка та проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків, з ліквідації наслідків аварій на виробництві.

в організаційно-управлінській діяльності:

- впровадження організаційних і технічних заходів з метою поліпшення безпеки праці;
- здатність та готовність до врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій;
- здатність до організації діяльності виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці;
- управління діями щодо запобігання виникненню нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві;
- впровадження ефективного розподілу функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці у виробничому колективі.

у проектній діяльності:

- розробка і впровадження безпечних технологій, вибір оптимальних умов і режимів праці, проектування зразків техніки і робочих місць на основі сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці.

у педагогічній діяльності:

- розробка методичного забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці.

у консультаційній діяльності:

- надання допомоги та консультації працівників з практичних питань безпеки праці;
- готовність контролювати виконання вимог охорони праці в організації

3. Програма навчальної дисципліни.

МОДУЛЬ 1 «Охорона праці в галузі»

Змістовий модуль 1. Організація безпечних умов праці на будівельних майданчиках.

Тема 1. Правові та організаційні питання охорони праці.

Тема 2. Безпека при роботах « нульового циклу»

Тема 3. Організація безпечних умов праці на будівельних майданчиках.

Тема 4. Електробезпека на об'єктах будівництва

Змістовий модуль 2. Спеціальні розділи охорони праці в будівництві. Пожежна безпека у галузі

Тема 1. Вимоги безпеки при монтажних роботах та експлуатації вантажопідйомних механізмів і такелажних пристроїв.

Тема 2. Безпека при роботі вантажопідйомних кранів.

Тема 3. Протипожежний захист та пожежна безпека на будівельному майданчику

Тема 4. Вибір і розрахунок такелажних засобів

Індивідуальні завдання: контрольна робота (для заочної форми навчання)

4. Структура навчальної дисципліни

Змістові модулі та теми	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	лаб	пр/сем	срс		лек	лаб	пр/сем	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Модуль 1 Охорона праці в галузі (семестр 1(9))										
Змістовий модуль 1. Правові та організаційні питання охорони праці.										
Тема 1.	4	2			2	4	1			3
Тема 2.	5			2	3	2,5			0,5	2
Тема 3.	4	2			2	4	1			3
Тема 4.	5			2	3	2,5			0,5	2
Разом за ЗМ 1	18	4		4	10	13	2		1	10
Змістовий модуль 2. Спеціальні розділи охорони праці в будівництві. Пожежна безпека у галузі										
Тема 5.	5	2			3	4	1			3
Тема 6.	4			2	2	3,5		1	0,5	2
Тема 7.	4	2			2	4	1			3
Тема 8.	5			3	2	3,5			0,5	3
Разом за ЗМ 2	18	4		5	9	14	2		1	11
Інд. завдання (ІЗ) заочна форма навчання										
Контрольна робота						9				9
Усього годин	36	8		9	19	36	4		2	30

5. Теми семінарських занять
(не передбачені навчальним планом)

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Безпека при роботах « нульового циклу» будівництва	2	0,5
2	Електробезпека на об'єктах будівництва	2	0,5
3	Безпека при роботі вантажопідйомних кранів.	2	0,5
4	Вибір і розрахунок такелажних засобів	3	0,5
Разом		9	2

7. Теми лабораторних занять
(не передбачені навчальним планом)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Система управління охороною праці	2	2
2	Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці	2	2
3	Виявлення небезпечних та шкідливих факторів при виконанні окремих видів будівельних робіт	2	2
4	Захист від промислового пилу, шкідливих газів і парів	2	3
5	Важкість трудового процесу, шляхи зниження.	2	2
6	Розрахунки захисного заземлення і занулення.	2	2
7	Розслідування нещасного випадку на виробництві	2	2
8	Вимоги безпеки при монтажі металоконструкцій	3	3
9	Визначення типу і кількості первинних засобів пожежогасіння.	2	3
10	Індивідуальне завдання (для заочної форми навчання)		9
Разом		19	30

9. Індивідуальні завдання
(для заочної форми навчання)

Контрольні роботи. Контрольна робота складається з розв'язання п'яти інженерних завдань згідно з обраним варіантом. Варіант контрольної роботи визначається студентом заочної форми навчання відповідно до останньої цифри залікової книжки згідно з тематики контрольних робіт по охороні праці в галузі. Передбачено опрацювання навчальної та наукової літератури – 9 год.

тематика контрольних робіт :

1. Виявлення небезпечних та шкідливих факторів при виконанні окремих видів будівельних робіт.
2. Проведення розслідування умовного нещасного випадку з заповненням необхідної документації.
3. Проектування одиночного стержневого блискавковідводу для заданого об'єкту.
4. Розрахунок загального штучного освітлення приміщення за методом коефіцієнта використання світлового потоку для приміщень заданими розмірами.
5. Розрахунок захисного заземлюючого пристрою для заземлення електродвигуна серії 4А напругою $U = 380$ В у трифазній мережі з ізольованою нейтраллю при заданих вихідних даних.

10. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні. Аналітичні.

Репродуктивні (пояснювально-ілюстративні).

Рішення задач, конспектування лекцій, самостійна робота.

11. Методи контролю

Спостереження за діяльністю студентів; Усне опитування (індивідуальне або фронтальне).

Практична перевірка умінь і навичок. Розв'язання задач.

Підсумковий контроль успішності навчання: екзамен

12. Розподіл балів, які отримують студенти

(денна форма навчання)

Поточна атестація та самостійна робота								Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
ЗМ 1				ЗМ 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
								30%	100%
35				35					
70%									

(заочна форма навчання)

Поточна атестація та самостійна робота								Підсумковий контроль (екзамен)	Сума
ЗМ 1				ЗМ 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
								10	
30				30					
70%								30%	100%

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C	задовільно	
64 - 73	D		
60 - 63	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Скрипник О.С. Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів з дисципліни «Охорона праці в галузі».

14. Рекомендована література

Базова

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Кодекс законів про працю України
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994. «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат».
7. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
8. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.

9. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.
10. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
11. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
12. Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.
13. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008.

Основна література

1. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с.
2. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
3. Основи охорони праці: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с.
4. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.
5. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.
6. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.

Допоміжна

1. Охорона праці та промислова безпека: Навч. посіб. / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Р. В. Сабарно, С. Ф. Каштанов, Л. О. Мітюк, Л. Д. Третьякова, К. К.Ткачук, А. В. Чадюк. За ред. К. Н. Ткачука і В. В. Зацарного. – К.: “Лібра”, 2009 – 437 с.
2. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: “Тріада плюс”, 2010. – 648 с.
3. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
4. Серіков Я. О. Основи охорони праці: Навч. посіб. – Харків, ХНАМГ, 2007. - 227с.
5. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела, 2004. – 408 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Держгірпромнагляду.
2. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
3. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
4. <http://portal.rada.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
5. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
6. <http://www.budinfo.com.ua> - Портал «Украина строительная: строительные компании Украины, строительные стандарты: ДБН ГОСТ ДСТУ».